

Κύριες φροντίδες στα αιγοπρόβατα το Μάιο

Ανδρέας Βασιλείου
Λειτουργός Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Τα περισσότερα αιγοπρόβατα το Μάιο βρίσκονται στο τέλος της γαλακτοπαραγωγικής τους περιόδου και εισέρχονται στην περίοδο της βατιάς. Οι κυριότερες φροντίδες και ασχολίες κατά το μήνα αυτό, είναι η διατροφή και ο σωστός χειρισμός των ζώων για ψηλή αναπαραγωγική απόδοση. Άλλες ασχολίες και φροντίδες που πρέπει να γίνουν είναι το μπαλάρισμα και η μεταφορά του σανού στους αποθηκευτικούς χώρους, το λούσιμο και το κούρεμα των ζώων, η έξοδος των ζώων για βόσκηση και τέλος η απομάκρυνση από το κοπάδι των ζώων που είναι ακατάλληλα για αναπαραγωγή.

Οι κτηνοτρόφοι πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη σημασία στο σωματικό βάρος των αιγοπροβάτων, γιατί παίζει σημαντικό ρόλο στην παραγωγική και αναπαραγωγική ικανότητα των ζώων, για αυτό τα ζώα δεν πρέπει να είναι ούτε αδύνατα, ούτε πολύ παχιά κατά την περίοδο της βατιάς. Ζώα με κακή θρεπτική και σωματική κατάσταση δύσκολα έρχονται σε οργασμό, παρουσιάζουν μειωμένη σεξουαλική δραστηριότητα, χαμηλή γονιμότητα και πολυδυμία και μικρό βαθμό συγχρονισμό του οίστρου. Το ίδιο συμβαίνει και με τα πολύ παχιά ζώα, τα οποία δύσκολα συλλαμβάνουν. Έτσι, το σιτηρέσιο πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα, αν τα ζώα είναι αδύνατα θα πρέπει να δοθεί σιτηρέσιο ενίσχυσης και αντίθετα, αν τα ζώα είναι παχιά να προσαρμοστεί ανάλογα.

Οι κτηνοτρόφοι πρέπει να γνωρίζουν ότι, τα αιγοπρόβατα που ζυγίζουν 65 Kg ικανοποιούν τις ανάγκες συντήρησής τους όταν προσλαμβάνουν 500 γρ. χονδροειδής ζωτροφής (π.χ. ποκαλάμη) και 550–600 γρ. μίγμα με 14 % πρωτεΐνη. Αν τα ζώα παράγουν γάλα, δίνεται επιπλέον τροφή με βάση το παραγόμενο γάλα. Κατά τη διάρκεια της βατιάς, σημαντικό ρόλο, παίζουν και τα αρσενικά (π.χ. επιβήτορες) και αυτό γίνεται εμφανές αν λάβουμε υπόψη ότι, για κάθε κριό/τράγο αναλογούν 20/25 προβατίνες/αίγες για γονιμοποίηση. Οι αιγοπροβατοτρόφοι πρέπει να δώσουν τη δέουσα προσοχή στη διατροφή τους, γιατί είναι ένας εκ των σπουδαιότερων παραγόντων που επηρεάζουν την ποσότητα και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του σπέρματος.

Ένα ενδεικτικό σιτηρέσιο που καλύπτει τις ανάγκες συντήρησης των αρσενικών, οι οποίες να αναφέρουμε ότι είναι τουλάχιστον 20% αυξημένες από ό,τι στα θηλυκά, πρέπει να περιέχει 800 γρ. μίγμα με 14% - 16% πρωτεΐνη και 450 – 500 γρ. χονδροειδής ζωτροφής καλής ποιότητας την ημέρα. Στη διατροφή των επιβητόρων πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα και η σχέση ασβεστίου προς φωσφόρο στα σιτηρέσια που δίνονται, ούτως ώστε να είναι 2 μέχρι 2,4:1 για πρόληψη της μεταβολικής ασθένειας ουρολιθίασης που προσβάλλει πολύ περισσότερα τα αρσενικά παρά τα θηλυκά.

Κατά τον πρώτο μήνα της εγκυμοσύνης στα ζώα χορηγείται το ίδιο σε σύσταση σιτηρέσιο και η ίδια ποσότητα που χορηγείτο πριν τη βατιά. Αν γίνει αλλαγή στη σύσταση και στην ποσότητα, τότε παρατηρούνται επιστροφές των ζώων σε ψηλό ποσοστό μετά την εικοστή ημέρα. Τα ζώα αυτά δύσκολα επανέρχονται σε οργασμό και η γονιμότητά τους είναι χαμηλή.

Κατά την περίοδο της βατιάς, οι κριοί που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να φέρουν το ανθεκτικό γονότυπο στην τρομώδη νόσο (RR). Επίσης, στις μονάδες όπου υπάρχει δυνατότητα, καλό θα ήταν για αποφυγή του φαινομένου της αιμομιξίας, να εφαρμοστεί ένα σύστημα προγραμματισμένων συζεύξεων. Για την εφαρμογή ενός τέτοιου προγράμματος απαιτείται ο διαχωρισμός των αιγοπροβάτων σε ομάδες με αντίστοιχη σήμανση. Επίσης, ενδείκνυται η προμήθεια επιβητόρων από ελεγχόμενα κοπάδια της ίδιας φυλής. Τέλος, θα πρέπει να γίνει απομάκρυνση των ζώων από το κοπάδι που είναι ακατάλληλα για αναπαραγωγή.

Άλλες φροντίδες που πρέπει να παρασχεθούν στα ζώα είναι:

- Να γίνει ο απαραίτητος εμβολιασμός (π.χ. ενζωτική αποβολή).
- Να γίνει το κούρεμα των προβάτων και των κριών, για να εμποδιστεί η αύξηση της θερμοκρασίας του σώματός τους που συμβάλλει στη μείωση της γονιμότητας, του ποσοστού σύλληψης και στην απώλεια των εμβρύων.

- Να γίνει λούσιμο ή ψέκασμα, καθώς και πότισμα των ζώων με τα κατάλληλα αδειοδοτημένα σκευάσματα για καταπολέμηση των εσωτερικών και εξωτερικών παρασίτων.
- Να γίνει κόψιμο των νυχιών και καθαρισμός του διαστήματος μεταξύ των νυχιών στα ζώα που το χρειάζονται, που θα δώσουν στα ζώα δύναμη και σταθερότητα κατά το περπάτημα.

Άλλες εργασίες που έχουν να πραγματοποιήσουν οι αιγοπροβατοτρόφοι είναι:

- Να καθαρίσουν και να απολυμάνουν τους χώρους της μονάδας.
- Να γίνει το μάζεμα, η μεταφορά και το στοίβασμα του σανού στους αποθηκευτικούς χώρους.

Τέλος, καλό θα ήταν, τα ζώα, όπου υπάρχει δυνατότητα, να βγαίνουν για βόσκηση στους βοσκότοπους.